

تعاریف و مفاهیم

دادگاه عمومی: دادگاهی که به منظور رسیدگی و حل و فصل تمامی دعاوی و شکایت‌های وارده (به استثنای مرجع اموری که به حکم قانون به دیگری واگذار شده و از دایره شمول این قانون، خارج است) با صلاحیت‌های عمومی حقوقی، خانواده، کیفری دو و اطفال در هر حوزه قضایی (اعم از شهرستان و یا بخش) تشکیل می‌شود.

دادگاه انقلاب: دادگاهی که در مرکز هر استان و به تشخیص رئیس قوه قضائیه در حوزه قضائی شهرستان‌ها تشکیل می‌شود و به جرایم زیر رسیدگی می‌کند:

الف- جرایم علیه امنیت داخلی و خارجی، محاربه و افساد فی الارض، بغی، تبانی و اجتماع علیه جمهوری اسلامی ایران یا اقدام مسلحانه یا احراق، تخریب و اتلاف اموال به منظور مقابله با نظام.

ب- توهین به مقام بنیانگذار جمهوری اسلامی ایران و مقام رهبری.

پ- تمام جرایم مربوط به مواد مخدر، روان‌گردان و پیش‌سازهای آن و قاچاق اسلحه، مهمات و اقلام و مواد تحت کنترل.

ت- سایر مواردی که به موجب قوانین خاص در صلاحیت این دادگاه است.

دادگاه تجدید نظر: دادگاهی که به منظور رسیدگی به درخواست تجدیدنظر از تمامی آرای غیرقطعی (به جز در مواردی که در صلاحیت دیوان عالی کشور باشد) در مرکز هر استان تشکیل می‌شود.

دادسرای عمومی و انقلاب: واحدی است که در معیت دادگستری‌های شهرستان تشکیل شده و عهده‌دار کشف جرم، تعقیب متهم به جرم، اقامه دعوی

مقدمه

اطلاعات آماری مربوط به امور قضایی دارای محدوده‌ی گسترده‌ای می‌باشد که تشکیلات قضایی، انواع جرایم واقع شده در یک سال، تعداد محکومین مرتبط با این جرایم و ویژگی‌های آنان، بزهکاری نوجوانان، تعداد قربانیان جرایم، احکام صادره در مورد محکومین و... را در بر می‌گیرد. مع ذلک به علت پاره‌ای از مشکلات و موانع موجود در زمینه‌ی جمع‌آوری اطلاعات یا ارائه‌ی آنها، محتوای این فصل فقط شامل آمارهای مربوط به تشکیلات قضایی، پرونده‌های مختومه در دادگاه‌ها می‌باشد که در ذیل به سابقه‌ی مختصری از تولید آمار در زمینه‌های یادشده اشاره می‌شود.

در تیرماه سال ۱۳۷۳ تشکیلات قضایی کشور به منظور ایجاد مراجع قضایی واحد، دادگاه‌هایی با صلاحیت عام تحت عنوان دادگاه‌های عمومی و انقلاب تشکیل و جایگزین محاکم و دادسراهای عمومی شد. جمع‌آوری اطلاعات آماری از تصادفات جاده‌های کشور از سال ۱۳۳۶ تحت نظارت شهربانی کشور به وسیله‌ی اداره‌ی پلیس راه آغاز شد و از سال ۱۳۴۶ تا پایان سال ۱۳۶۹، پلیس راه ژاندارمری عهده‌دار این امر بود. از سال ۱۳۷۰، با ادغام سه نیروی کمیته‌ی انقلاب اسلامی، شهربانی و ژاندارمری، سازمان جدیدی تحت عنوان نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران، جمع‌آوری آمار تصادفات جاده‌های کشور، تحت عنوان تصادفات برون‌شهری و آمار تصادفات جمع‌آوری شده در حوزه‌ی استحفاظی شهربانی، با عنوان تصادفات درون‌شهری را جمع‌آوری و ارائه می‌کند.

از جنبه حق‌اللهی و حفظ حقوق عمومی و حدود اسلامی، اجرای حکم و همچنین رسیدگی به امور حسبیه وفق ضوابط قانونی است. (ماده ۳ قانون تشکیل دادگاه‌های عمومی و انقلاب).

شورای حل اختلاف: نهادی است شبه قضایی که به منظور حل اختلاف و صلح و سازش بین اشخاص حقیقی و حقوقی و با حدود صلاحیت مطروحه در قانون شورای حل اختلاف تشکیل شده است (ماده ۱ شوراهای حل اختلاف ۱۳۸۷). تشکیل این شورا در راستای کاهش مراجعات به محاکم قضایی و توسعه مشارکت‌های فردی است.

گزیده اطلاعات

در سال ۱۴۰۱ تعداد ۱۱۲۷۳ جرایم در حوزه استحفاظی نیروی انتظامی این استان تشکیل شده است که جرایم‌های مربوط به درگیری با تعداد ۸۴۱۴ فقره بوده که ۷۴/۶ درصد بیش‌ترین را به خود اختصاص داده است و تعداد پرونده‌های تشکیل شده در رابطه با قتل عمد، ۵۸ مورد بود که نسبت به سال قبل ۱۱/۵ درصد افزایش داشته است.

در سال ۱۴۰۱، ۱۰۲۹۹ مورد به خاطر انواع سرقت‌ها دستگیر شده‌اند که نسبت به سال قبل ۸/۷- درصد افزایش داشته است.

در سال ۱۴۰۱ تعداد تصادفات منجر به خسارت درون شهری و برون شهری به ترتیب ۲۶۶۲۰ و ۳۲۲۹ که به ترتیب ۳۸/۵ درصد کاهش و ۲۳/۶ درصد نسبت به سال قبل افزایش داشته‌اند.

در همین سال معتادان بهبود یافته بهره‌مند شده از آموزش‌های مهارت شغلی تعداد ۲۲۷۰ نفر بوده‌اند که نسبت به سال قبل ۴۱/۰ درصد افزایش داشت است.